

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 1101/2019
25.02.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Зорана Таталовића, председника већа, Радмиле Драгичевић Дичић, Соње Павловић, Радослава Петровића и Веска Крстајића, чланова већа, са саветником Андреом Јаковљевић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због кривичног дела насиље у породици из члана 194. став 5. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Немање Радиновића, поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Суботици Кн 52/18 од 22.02.2019. године и Вишег суда у Суботици КжН 34/19 од 01.07.2019. године, у седници већа одржаној дана 25.02.2020. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

УСВАЈА СЕ захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Немање Радиновића, као основан, па се **ПРЕИНАЧУЈУ** правноснажне пресуде Основног суда у Суботици Кн 52/18 од 22.02.2019. године и Вишег суда у Суботици КжН 34/19 од 01.07.2019. године, тако што Врховни касациони суд окривљеног АА, на основу члана 423. тачка 1) ЗКП,

ОСЛОБАЂА ОД ОПТУЖБЕ

Да је:

У временском периоду од 16.05.2016. године до 24.05.2017. године у Суботици, способан да схвати значај свог дела и да управља својим поступцима, свестан свога дела хтео његово извршење и свестан да је његово дело забрањено, у више наврата прекршио меру заштите од насиља у породици коју му је суд одредио на основу закона, на тај начин што је прекршио меру безбедности забране приближавања и комуникације са оштећенима ББ и ВВ, у трајању од три године, рачунајући од дана правноснажности пресуде, која мера је изречена пресудом Основног суда у Суботици К 3/2016 од 29.03.2016. године, која је постала правноснажна дана 16.05.2016. године, на тај начин што је:

- приликом издржавања затворске казне изречене у горе наведеној пресуди из Специјалне затворске болнице у Београду слао оштећенима, на њихову адресу у улици ... два писма и то писмо од 19.06.2016. године и писмо од 03.07.2016. године,

- након изласка из затвора дана 15.11.2016. године свакодневно и ноћу, звао оштећену ББ и њен број фиксног телефона ... са бројева ... и ..., које позивање је трајало све до маја 2017. године,

-неутврђеног дана у периоду од 05.11.2016. године до 30.11.2016. године, дошао на радно место оштећене ББ у ..., улица ..., попео се на трећи спрат ..., дошао до инфопулта где се оштећена налазила, те је гледао оштећену, смејао јој се у лице и слао пољупце типичним покретом шаке,

-дана 24.05.2017. године у преподневним часовима, дошао до продавнице „...“ на адреси у ..., улица ... где је запослена као ... ВВ, те када је запазио оштећену у продајном делу, исти кренуо ка њој, којом приликом је оштећена у намери да побегне кренула ка каси продавнице и узела телефон, па је окривљени када је видео да оштећена узима телефон, побегао са лица места,

- чиме би извршио кривично дело насиље у породици из члана 194. став 5. Кривичног законика.

Трошкови кривичног поступка падају на терет буџетских средстава суда.

О б р а з л о ж е њ е

Пресудом Основног суда у Суботици Кн 52/18 од 22.02.2019. године окривљени АА оглашен је кривим због кривичног дела насиље у породици из члана 194. став 5. КЗ па је осуђен на казну затвора у трајању од једне године и на новчану казну у износу од 50.000,00 динара коју је обавезан да плати Основном суду у Суботици у корист буџетских средстава РС, у року од 90 дана од дана правноснажности пресуде и одређено је да ће у случају да окривљени не плати наведену казну у остављеном року, иста бити замењена казном затвора, тако што ће се за сваких 1.000,00 динара новчане казне рачунати један дан казне затвора.

Истом пресудом, на основу члана 264. став 1. у вези члана 261. ЗКП окривљени је обавезан да на име паушала плати износ од 5.000,00 динара, као и да надоканади оштећенима трошкове кривичног поступка и нужне издатке по основу ангажованог пуномоћника, адвоката Бисерке Крпић у износу од 102.875,00 динара, све у року од 30 дана по правноснажности пресуде, под претњом принудног извршења. На основу члана 258. став 4. ЗКП оштећена ВВ је ради остваривања имовинско правног захтева упућена на парницу.

Одлучујући о жалби браниоца окривљеног АА, Виши суд у Суботици је пресудом КжН 34/19 од 01.07.2019. године, одбио жалбу као неосновану и потврдио првостепену пресуду.

Против наведених правноснажних пресуда, захтев за заштиту законитости поднео је бранилац окривљеног АА, адвокат Немања Радиновић, због повреде закона из члана 485. став 4. у вези члана 439. тачка 1) и 2) ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд утврди да је поднети захтев основан, укине побијане

пресуде и предмет врати на поновно одлучивање односно да окривљеног ослободи од оптужбе, као и да извршење првостепене пресуде одложи.

Врховни касациони суд је на основу члана 488. став 1. ЗКП доставио примерак захтева за заштиту законитости Републичком јавном тужиоцу, па је у седници већа, коју је одржао без обавештавања Републичког јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство у смислу члана 488. став 2. ЗКП није од значаја за доношење одлуке, размотрио списе предмета са правноснажним пресудама против којих је поднет захтев за заштиту законитости и након оцене навода у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, је основан.

У захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Немање Радиновића наводи се да се у радњама окривљеног не стичу елементи бића кривичног дела за које је оглашен кривим, а који је важио у време извршења кривичног дела, као и да је првостепени суд правном квалификацијом радњи окривљеног као у изреци пресуде погрешно применио кривични закон.

Изреком правноснажне првостепене пресуде окривљени АА оглашен је кривим да је у временском периоду од 16.05.2016. године до 24.05.2017. године, у месту и на начин ближе означен у изреци пресуде, способан да схвати значај свога дела и да управља својим поступцима, свестан свога дела и његове забрањености, а чије је извршење хтео, у више наврата прекршио меру заштите од насиља у породици коју му је суд одредио на основу закона – а то је уствари мера безбедности забране приближавања и комуникације из члана 89а Кривичног законика, у трајању од три године изречена пресудом Основног суда у Суботици К 3/16 од 29.03.2016. године, као споредна кривична санкција.

У конкретном случају инкриминисане радње за које је окривљени оглашен кривим и осуђен побијаним правноснажним пресудама извршене су у периоду од 16.05.2016. године до 24.05.2017. године, дакле у време важења Кривичног законика (Сл.гасник РС“, број 72/09, који се примењује од 11.09.2009. године до 31.05.2017. године).

Из списка предмета произилази да је окривљеном АА пресудом Основног суда у Суботици К 3/16 од 29.03.2016. године, изречена мера безбедности забране приближавања и комуникације са оштећенима ББ и ВВ у трајању од три године рачунајући од правноснажности пресуде, и то на основу члана 89а Кривичног законика, што је у том предмету била споредна кривична санкција.

Законом о изменама и допунама Кривичног законика (Сл.гасник РС“, број 94/16, који се примењује од 01.06.2017. године), који је важио у време доношења побијаних пресуда, у члану 194. став 5. извршено је прецизирање у погледу „мера заштите од насиља у породици које је суд одредио на основу закона“, а чијим кршењем се остварује овај облик дела и експлицитно је наведено да се ради о мерама којима се уређују породични односи, а по налажењу Врховног касационог

суда ове мере се у сваком случају изричу на основу члана 198. Породичног закона.

Чланом 112. тачка 28) Кривичног законика прописано је да се чланом породице сматрају супружници, њихова деца, преци супружника у правој линији крвног сродства, ванбрачни партнери и њихова деца, усвојилац и усвојеник, хранилац и храњеник. Члановима породице сматрају се и браћа и сестре, њихови супружници и деца, бивши супружници и њихова деца и родитељи бивших супружника, ако живе у заједничком домаћинству, као и лица која имају заједничко дете или је дете на путу да буде рођено, иако никада нису живели у истом породичном домаћинству.

Оштећене су биле чланови породице, у смислу наведене одредбе Кривичног законика, у време када је окривљени извршио кривично дело насиље у породици из члана 194. став 1. Кривичног законика за које је оглашен кривим, осуђен, а затим му изречена и мера безбедности из члана 89а Кривичног законика, а што није случај у време када је својим понашањем прекршио забрану из поменуте мере безбедности.

У кривичном поступку у коме је оглашен кривим за кривично дело насиље у породици из члана 194. став 1. Кривичног законика, окривљеном није изречена ниједна од прописаних мера заштите од насиља у породици из члана 198. Породичног закона, а то није учињено ни након правноснажног окончања тог кривичног поступка.

По оцени Врховног касационог суда, из чињеничног описа радњи извршења окривљеног АА датих у изреци првостепене пресуде не произилази да је кривично дело учињено према члановима породице. Поред тога, посебан облик став 5. члана 194. Кривичног законика, постоји због обезбеђивања санкције за кршење мере заштите од насиља у породици прописаних Породичним законом – члан 198., којим је предвиђено више таквих мера, а у конкретном случају према окривљеном није изречена ни једна од тих мера.

Самим тим, по налажењу Врховног касационог суда, у таквој ситуацији, првостепени суд је правилном применом кривичног закона морао донети ослобађајућу пресуду, а с обзиром да то није учињено, већ је окривљени АА оглашен кривим због извршења кривичног дела из члана 194. став 5. Кривичног законика, иако се у његовим радњама не стичу битна обележја предметног кривичног дела, то је побијаним правноснажним пресудама повређен закон на штету окривљеног – члан 439. тачка 1) ЗКП.

Стога је Врховни касациони суд захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног усвојио као основан и преиначио побијане пресуде, тако што је на основу члана 423. тачка 1) ЗКП окривљеног АА ослободио од оптужбе због кривичног дела из члана 194. став 5. Кривичног законика.

Врховни касациони суд налази да је у конкретном случају неопходно напоменути да из дела описаних радњи окривљеног доиста произилази да је исти

прекршио забрану изречену мером безбедности из члана 89а Кривичног законика. Међутим, како су ове радње, као кривично дело прописане тек напред поменутиим Законом о изменама и допунама Кривичног законика, који се примењује од 01.06.2017. године, и то у члану 340а тог закона, то према окривљеном наведена законска одредба није могла бити примењена, иако је евентуална примена исте предложена у поднетом захтеву за заштиту законитости у делу који се односи на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 2) ЗКП.

Из изнетих разлога, Врховни касациони суд, је на основу одредбе члана 492. став 1. тачка 2) ЗКП, о повреди кривичног закона и члана 265. став 1. ЗКП, о трошковима кривичног поступка, одлучио као у изреци ове пресуде.

Записничар-саветник
Андреа Јаковљевић,с.р.

Председник већа-судија
Зоран Таталовић,с.р.

За тачност отправака
Управитељ писарнице
Марина Антонић